

Ravintolisäala ja
koulutuksen hyödyntäminen
toimialan kehittämisessä
esimerkkinä fytonomi-koulutus

Mika Rönkkö
toiminnanjohtaja
Suomen Terveystuotekauppiain liitto
www.terveystuotekauppa.fi

Luentorunko

- Alan koulutus
- Luontaistuotteiden markkinat
  - myyntikanavat
  - tuoteryhmät ja myynninjakauma
- Järjestäytynyt luontaistuoteala

Koulutuksen tarpeellisuudesta....

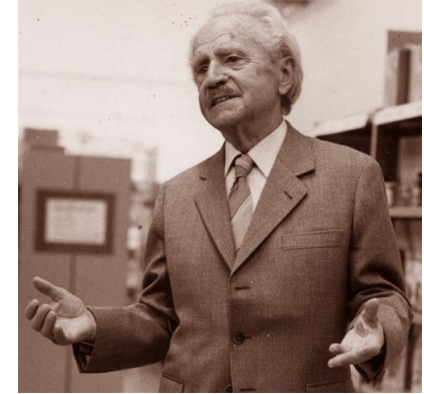
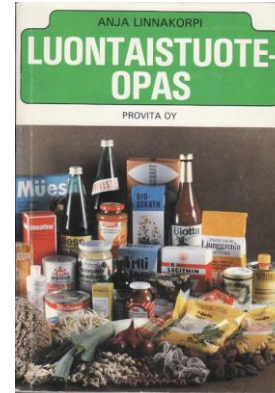
Luontaistuote- ja terveyskauppojen tuotevalikoima koostuu laajasta kirjosta erityyppisiä tuotteiden valmistusaineita, joiden tunteminen edellyttää moneen alaan perehtymistä. On tunnettava muun muassa ihmisen ravintofysiologia, eri sairauksien syyt ja oireet, sairauksien ruokavaliohoidot, yrttien ja ravintoaineiden vaikutukset, luonnonmukaisen tuotannon periaatteet, kosmeettisten tuotteiden vaikutukset sekä luontaiskosmetiikan periaatteet. Erikoiskaupan valikoima on laaja ja monen eri tuoteryhmän tuntemusta edellytetään. Lisäksi luonnosta löydetään yhä kiihtyvässä tahdissa uusia, ihmistä hyödyttäviä kasveja ja rohdoksia. Myös ruoan eri komponenttien vaikutuksista elimistöön ja terveyteen saadaan jatkuvasti uutta tietoa.

Alan ammattillinen koulutus

Koulutuksesta toiminnan
selkäranka

Alan
ammattillinen
koulutus

Koulutuksesta toiminnan
selkäranka

Koulutuksen historiasta....

- Järjestelmällinen alan koulutus alkoi 1970-luvulla
- 1980 perustettiin Provita Oy koordinoimaan alan koulutusta
- 1990 – luvun alussa käynnistyi koulutusyhteistyö Helsingin Yliopiston kanssa ja alkoi fytonomi-koulutus

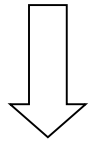
Luontaistuotealan ”koulutusputki”

Luontaistuotetietouden peruskurssi (6 kk)

Luonnonmukaisen Terveystieteiden kurssi (6 kk)

Luontaistuoteneuvoja-seminaari (2 päivää)

Työkokemus luontaistuotealalta vähintään 6 kk

Fytonomi-koulutus (8 kk)

Helsingin Yliopisto (Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia)

FYTONOMI

FYTONOMI = Ravintolisä- ja rohdosasiatuntija. Suorittanut luontaistuotealan koulutuskeskus Proviton kolme (yhteensä yli vuoden mittaista) kurssia sekä Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian 8 kk:n koulutusjakson. Fytonomeja on valmistunut vuoden 2007 loppuun mennessä 208. He toimivat pääosin terveyskaupoissa, luontaisterapeutteina ja luontaistuotealan tukuissa. Fytonomeilla on myös oma yhdistys, Fytonomit ry.

Fytonomien jatkokoulutus (3 x 3 pv)

Helsingin Yliopisto (Koulutuskeskus Palmenia)

Luontaistuotetietouden peruskurssi (6 kk)

- **Oppiaineet:** Fysiologia, ravinto- ja ruokavalio-oppi, luonnonmukainen viljely, luontaiselintarvikkeet, luontaistuote- ja rohdosoppi, ravintolisät, vitamiinit ja kivennäisaineet, luontaiskosmetiikka, kasvirohdosvalmisteet sekä tuotteisiin liittyvä elintarvike- ja lääkelainsäädäntö.
- Luontaistuotetietouden peruskursseja on järjestetty vuodesta 1980 lähtien – kaksi kurssia vuodessa. 80-luvulla kurssien järjestäjä oli Provita Oy, 90-luvulla Luontaistuotealan Keskusliitto ja 2000 –luvulla jälleen Provita. Keväällä 2007 alkoi 53. kurssi. Alkuluentopäivät olivat aluksi kaksipäiväiset ja vuodesta 2006 lähtien kolmpäiväiset. Etäopiskelu kestää 6 kk. Kurssin suorittaneita arvioidaan olevan n. 3000.
- Pääopettajina ovat toimineet 80-luvun lopulta lähtien FM, biologi, luontaisterapeutti **Marketta Hoogesteger**, joka työskenteli Provitan kokopäivätoimisena kouluttajana 1988-1990 ja MMM **Pia Rautio**, joka oli Luontaistuotealan Keskusliiton koulutuspäällikkönä 1990 – 1996. MMM **Marja Ruuti** toimi peruskurssin etäopettajana 1993-2005. Vuodesta 2005 lähtien etäopettajana on toiminut vuorostaan Pia Rautio. Lisäksi alkuluentopäivillä on vierailut lukuisia eri alojen asiantuntijoita luennoitsijoina, kuten proviisoreita, ravitsemusasiantuntijoita, viranomaisia Tullilaboratoriosta, Elintarvikevirastosta, Lääkelaitoksesta sekä Kasvituotannon Tarkastuskeskuksesta. Opintokirjeiden korjaajina on toiminut myös eri alojen asiantuntijoita.

Luonnonmukainen terveydenhoito (6 kk)

- Peruskurssin suorittaneille on jatkokurssina järjestetty vuodesta 1988 lähtien kerran vuodessa Luonnonmukaisen terveydenhoidon kursseja. Sitä ennen kurssin nimi oli ”Biologisen hoidon kurssi”. Tällä nimellä kursseja järjestettiin vuosina 1983-1987. Syksyllä 2007 alkaa 19. kurssi. Alkuluentopäivillä alkava etäopiskelukurssi kestää 6 kk.
- **Oppiaineet:** Fysiologia, tautioppi, yleisimpien terveysongelmien luonnonmukainen hoito, ruokavaliohoidot, sairauksien ennaltaehkäisy, antioksidanttihoito, paasto- ja ravitsemustietous.
- Laaja-alaisen opintomateriaalin on luonut **Marketta Hoogesteger**. Aineistoa on täydentänyt viime vuosina ravitsemusterapeutti, MMM **Marja Ruuti**, joka on toiminut kurssin etäopettajana 1999-2007.

Luontaistuoteneuvoja-seminaari

- Luontaistuoteneuvojaseminaareja on järjestetty vuodesta 1984 lähtien. Seminaari on yhden viikonlopun mittainen. Se on tarkoitettu peruskurssilla oleville tai sen ja Luonnonmukaisen terveydenhoidon kurssin jo suorittaneille.
- 1990-luvulla seminaarissa perehdyttiin eri kohderyhmille suunnattavaan neuvontatyöhön, eri ikäisten lähestymiseen, neuvontatyössä kohdattaviin ongelmiin, tiedotukseen, esiintymistekniikkaan sekä uusimpaan lainsäädäntöön.
- 2000-luvulla seminaareissa on käsitelty mm. seuraavia aihepiirejä: Omat voimavarat käyttöön, suorituskyky ja stressin hallinta, tuloksekas myyntityö, persoonat pelissä ja miten suhtaudun erilaisiin asiakkaisiin?
- Edellä esitellyt kurssit suorittanut, sekä vähintään puoli vuotta luontaistuotealalla työskennellyt saa käyttää ammattinimikettä **LUONTAISTUOTENEUVOJA**. Hän saa luontaistuoteneuvoja rintamerkin ja -diplomin.

Fytonomi-koulutus

- Edellytyksenä fytonomi-koulutukselle on, että kaikki Provita Oy:n muut kurssit on suoritettu (peruskurssi, luonnonmukaisen terveydenhoidon kurssi ja seminaari).
- **Oppiaineet:** Ihmisen fysiologia, anatomia ja patologia. Farmakognosia ja fytoterapia.
- **Kurssin rakenne:** Kurssi järjestetään yhteistyössä Helsingin yliopiston, Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian kanssa Helsingissä.
- Koulutuksen laajuus on 27 opinto-pistettä. Koulutus koostuu kahdestatoista lähiopetuspäivästä (viisi viikonloppua) ja etäopiskelusta.

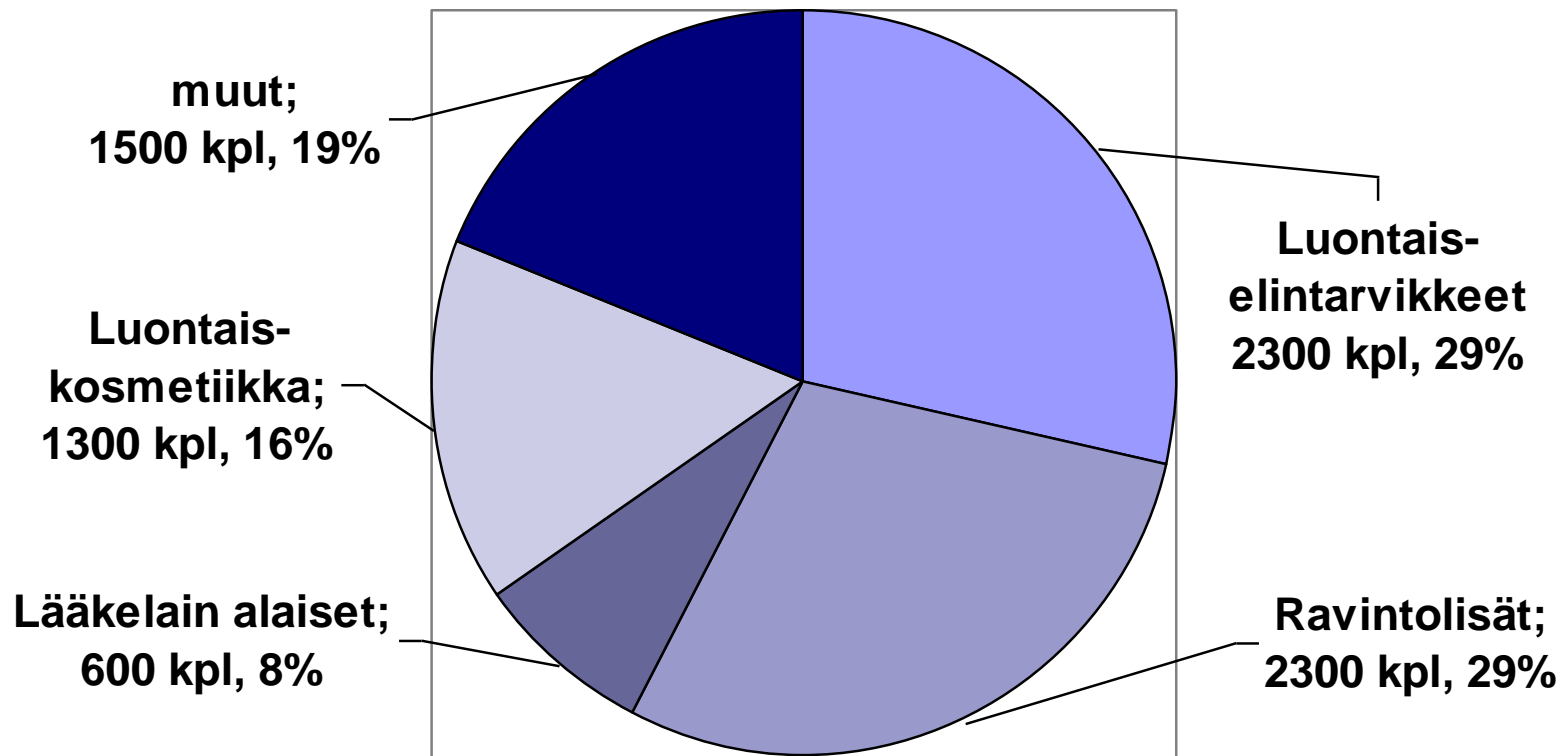
Luontaistuotealan markkinat

■ Myyntikanavat

- Luontaistuote- ja Terveyskaupat
- Apteekit
- Päivittäistavarakaupat
- Verkostomarkkinointi
- Posti-, Internet- ja puhelinmyynti
- muut (kuntosalit, hoitolaitokset)

Luontais tuotteiden määrä

(yht. 8000 tuotenimikettä)

Tuoteryhmien myynnin jakauma 2003 (%) ja muutos kymmenessä vuodessa

